

Zeeland Museumland
Watersnoodroute 2
Lengte: 42 km

Deze fietsmarathon voert u langs de vele punten die een raakvlak hebben met de watersnoodramp in deze omgeving. We wensen u een aangename tocht over dit gedeelte van Schouwen-Duiveland.

In **blauwe letters** vindt u telkens informatie over het betreffende punt in de routebeschrijving.

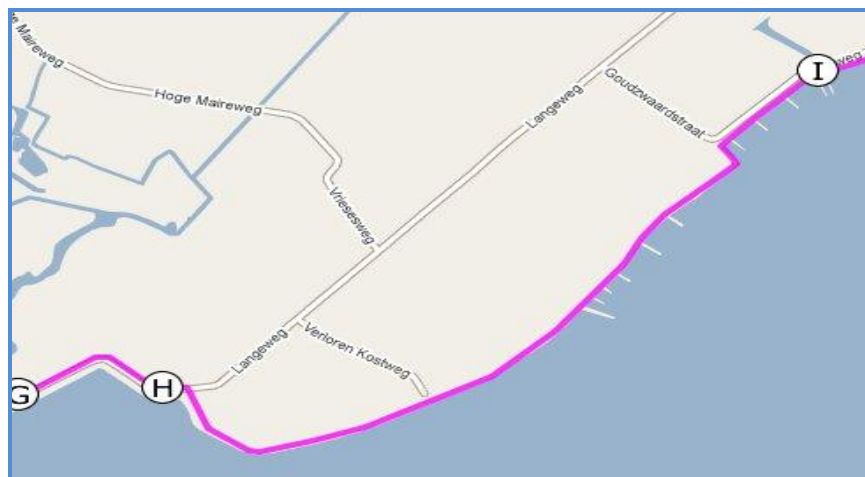
1. Startpunt is het Watersnoodmuseum in Ouwkerk. Vanaf de uitgang van het museum (**A**) gaat u het gele pad af en dan rechtsaf langs de Weg van de Buitenlandse Pers.
(B) 128 populieren werden door de leden van de buitenlandse persclub als dank voor de ontvangst in Ouwkerk na de ramp, hier geplant.
Links van deze bomen ziet u de restanten van de oude zeedijk, aan de binnenzijde is goed te zien dat het water over de dijk stroomde en dan de binnenzijde wegspoelde. Vergelijk de hoogte van deze dijk met die van de nieuwe dijk waar u over enkele ogenblikken langs rijdt.
2. Op het eind van de weg gaat u rechts over de Zuiddijk naar Viane.
Meteen links ziet u het na de watersnoodramp gebouwde gemaal (C). Dit gemaal zorgt voor de afwatering voor de polders De Vierbannen, Ooster- en Sirjansland en Bruinisse.
(D) Viane is een voormalige landbouwhaven, waarvandaan, ook na de watersnoodramp nog agrarische producten werden verscheept, bij laag water kunt u de vaargeul naar het Keeten zien.
3. Hier houdt u rechts aan en neemt de weg aan de buitenzijde van de dijk.
(E) Tot 1953 was de weg over de dijk de bovenzijde van de dijk, met rechts een zgn. Muraltmuur, neergezet om de te lage dijk op hoogte te brengen. Toen de Oosterschelde een beweegbare

afsluiting kreeg, en er dus rekening gehouden moest worden met hoog water, is er aan de binnenzijde een dijk tegen de oude dijk aangelegd.

Verderop (F) krijgt u aan de zeezijde van de dijk een groot schorregebied, wat, afhankelijk van het jaargetijde, vele verschillende kleuren vertoont. Ook is dit een rustplaats voor de foeragerende vogels bij hoogwater. Na de watersnoodramp zijn deze schorren gedeeltelijk afgegraven om klei te leveren voor de te sluiten dijkdoorbraken.

4. Als de weg de dijk verlaat vervolgt u de route aan de binnenzijde van de dijk (=Oostersteijnweg) tot voorbij de Brede Zandweg.

Hier (G) ziet u links de kreek van Oosterland. Op deze plaats was de dijk doorgebroken die de polder Oosterland beschermde. Langs de dijk ziet u een strook weiland, deze grond bevat de stenen waarmee de dijk is gesloten, zodat hier geen akkerbouw mogelijk is. Achter de kreek ziet u de bomen van de eendenkooi van de Ambachttheerlijkheid. Deze is na de watersnoodramp naar deze plaats verplaatst, omdat toen, na de her- en ruilverkaveling, alle bezittingen zijn samengevoegd.

5. Bij het vervolgen van de route komt u in de polder Bruinisse.

Deze polder (H) is ondergelopen in 1953 door het breken van de binnendijk (de Oudedijk op zondag om 17.00 uur) met de polder Oosterland.

6. Aan het begin van de Langeweg neemt u direct rechts het geasfalteerde pad achter de slagboom.

Na ongeveer 1,5 km (na de scherpe knik in de weg) passeert u de plaats waar de polder Bruinisse tot 1953 uitwaterde (I).

7. U komt op Zijpe (J).

Tot 6 juli 1988 was dit de haven van de veerpont naar Anna Jacobapolder en het vertrekpunt van de tram naar Haarstede. De omgeving werd gebruikt als noodbegraafplaats voor 104 slachtoffers. In februari 1953 was dit de plaats waarvandaan de redders op Schouwen-Duiveland opereerden. Hiervandaan trokken de DUKW's het eiland over en vertrokken de Commando's met hun boten.

8. U vervolgt uw weg langs de vluchthaven.

Dit is vanouds de plaats waar, bij ruw weer, de binnenvaartschepen beter weer afwachten of wachten op een beter tij. In de eerste dagen na de ramp was dit de verzamelplaats voor de tientallen reddingsboten die te hulp schoten.

In 1953 werd deze haven uitgebaggerd om ligplaats te bieden aan enkele van de grote Phoenix-caissons voor ze werden gebruikt om het laatste gat bij Ouwkerk te dichten.

9. Via de Boomdijk komt u in Bruinisse,

vanouds een plaatsje bekend van zijn mosselvisserij. In 1953 bleef de dijk langs de visserhaven maar net gespaard. De buitendijkse bedrijven liepen wel onder water. De vissers begonnen op zondag al om mensen te redden in Sirjansland. Op dinsdag lag in de haven een Urker vissersboot die radiocontact onderhield met Scheveningen en met de rest van de wereld.

10. Op het eind van de haven gaat u links naar beneden onder het viaduct door en vervolgt u uw weg onderlangs de dijk (Hageweg).

(K) Het gebied waar in 1953 overal water stond is nu een groot recreatiegebied met vakantiewoningen en appartementen, een jachthaven, winkels en een golfterrein.

11. Over de Oudendijk

(Deze dijk is pas zondagavond doorgebroken, tot die tijd was de polder Bruinisse droog. Hierdoor waren de bewoners in de gelegenheid te vluchten. Slechts een persoon is hier verdronken door een ongeval) en Dillingsweg (langs deze weg speelde het verhaal van Rina Hendrikse-Heijboer zich af) komt u in Sirjansland.

12. Bij Sirjansland gaat u linksaf (Bredeweg) en daarna rechts de Lageweg in.

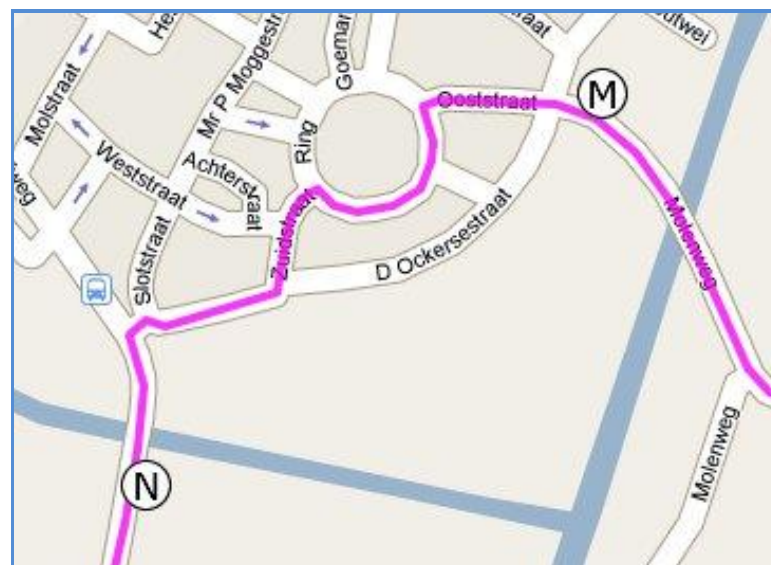
(L) Op deze hoek vindt u de begraafplaats met het herdenkingsmonument. In Sirjansland zijn acht mensen omgekomen. Als u rechtuit het dorp uitloopt komt u bij de dijk, het gat uit 1953 bevond zich rechts van u en overspoelde 's nachts het dorp.

13. U neemt links de weg die de dijk opgaat (Weg door Het Dijkwater).

Bovengekomen ziet u achter de bebouwing het voormalige landbouwhaventje De Staart. De weg vervolgend komt u in het Dijkwater, voor de watersnoodramp een open zeeverbinding tot aan Dreischor, maar daarna afgedamd en grotendeels een prachtig natuurgebied met o.a. grote diversiteit aan orchideeën.

14. U neemt de eerste weg rechts (A. Oudsweg).

Vlak hiervoor lag tot 1953 de dijk tussen Het Dijkwater en de polder Dreischor, deze is bij de herinrichting van het gebied afgegraven.

15. De eerste weg links (Blindeweg) leidt u naar Dreischor.

Aan het begin van het dorp vindt u rechts het Streek- en Landbouwmuseum Goemanszorg (M), waar u eventueel kunt stoppen voor een kopje koffie (open vanaf 12.00 uur).

16. Daarna fietst u door de Ooststraat naar de Ring rondom de kerk en verlaat deze via de Zuidstraat. Rechtsaf door de Slotstraat en dan linksaf naar de Bogerdweg.

Aan uw linkerhand vindt u het monument (N) voor de 32 slachtoffers van Dreischor. Dreischor was vroeger bekend vanwege zijn vele vlasbewerkers, de typische (nu veelal in particuliere handen) boerderijtjes daarvan vindt u langs deze weg.

17. Op het eind gaat u linksaf richting het voormalige landbouwhaventje Beldert (O).

Ook hier zijn alle dijken afgegraven. Van het haventje resten nog alleen de pakhuizen in de bocht van de weg links. De houtzagerij en de nieuwe loodsen staan op de plaats waar vroeger de schepen werden geladen en gelost.

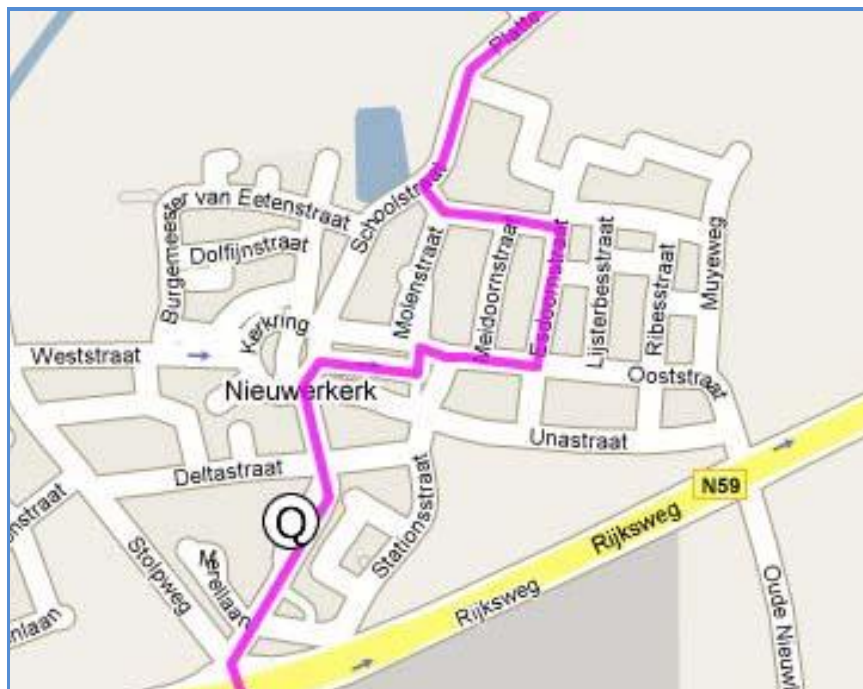
18. U vervolgt uw weg over de Nieuweweg om bovenop de dijk in de polder De Vierbannen te komen en gaat daar links de dijk op (Noorddijk).

Na ongeveer een kilometer vindt u links de restanten van een ander haventje: Stevensluis (P). Vlak na de bocht bevond zich een van de grotere gaten in de dijk van deze polder. Dit gat is gesloten met een combinatie van aaneengeschakelde Nederlandse eenheidscaissons.

19. Ga hierna rechts de Galgeweg in en fiets die helemaal tot het einde uit die na een scherpe bocht overgaat in de Sluisweg. Bij splitsing rechtsaf de Platte Capelledijk op.

20. U komt nu in het dorp Nieuwerkerk en gaat na de molen links de Magnoliastraat in en op het eind rechtsaf de Esdoornstraat.

In deze omgeving vindt u een scala van grotendeels vernieuwde geschenkwoningen (Deense, Noorse en Zweedse) uit de periode na de watersnoodramp. Vele straatnamen dragen nog de naam van de gevers van de woningen: Kon. Maudplein, Erling Steenstraat. Nieuwerkerk was een van de zwaarst getroffen dorpen met 288 slachtoffers en het grootste percentage verwoeste woningen.

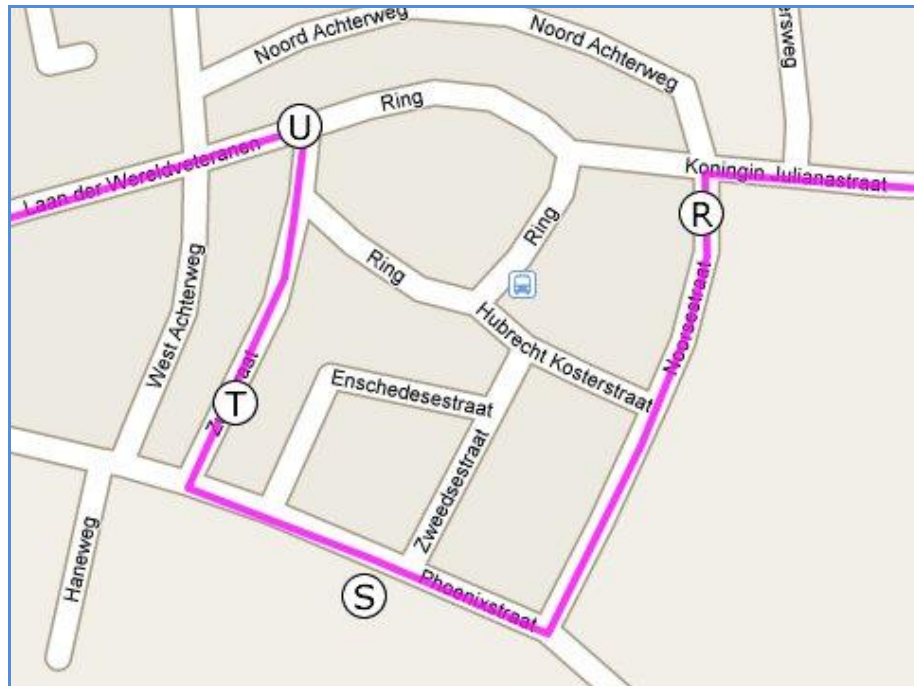
21. Op het eind van de Esdoornstraat gaat u rechtsaf de Ooststraat in. Waar u omhoog fietst, gaat u links de Stekelstraat en daarna rechts de Hoge Kerkstraat in.

U zult begrijpen dat hier nauwelijks water heeft gestaan en de bakker die op het hoogste punt woonde ook later nog brood kon bakken.

22. Deze straat uitfietsend, komt u bij de kerk, gaat links de Kerkring op, maar verlaat deze gelijk weer door rechtuit te fietsen via de Burg. van Veenstraat naar de begraafplaats (Q).

Hier vindt u een van de twee (de andere staat in Ouwerkerk) monumenten van Mari Andriessen, geschonken door de gemeente Enschede, temidden van de begraafplaats met de namen van gevonden en vermiste slachtoffers eromheen. Ook de slachtoffers van het dorpje Capelle liggen hier begraven.

23. U vervolgt hierna uw route en op het eind van de straat gaat u linksaf en via de stoplichten naar de overkant naar de Middenweg. Na 1,5 km krijgt u aan uw rechterhand de Oostweg die u rechts richting Ouwerkerk ingaat. Na het passeren van de, in 1953, ingespoelde kreek, komt u in de Koningin Julianastraat.

24. Hier gaat u links de Noorsestraat in.

(R) Hier ziet u de vele geschenkwoningen, al dan niet gerestaureerd, Let op de plaatsnaamborden op de woningen en op de eerste straat rechts die de naam draagt van Hubrecht Koster, een van de schippers uit Yerseke, die op maandag 2 februari 1953 door het dijkgat met zijn boot hulp kwam bieden.

25. Op het eind van Noorsestraat gaat u rechtsaf langs de begraafplaats (S) met een beeld van Mari Andriessen, geschonken door de gemeente Enschede, dat omgeven is door de grafstenen van de 91 mensen die in Ouwerkerk zijn omgekomen en al dan niet zijn gevonden en hier zijn (her)begraven.

26. Even verder gaat u rechts de Zuidstraat in.

Bij duik- en eetcafé Steilloore (T) kunt u, indien het geopend is, iets gebruiken.

27. Nu komt u op de Ring.

De drempel van de kerk heeft dezelfde hoogte als de kruin van de dijk vóór 1 februari 1953. Links op de hoek (U) ziet u de merksteen die het waterpeil van 1 februari 1953 aangeeft.

28. U gaat daar linksaf en verlaat even later Ouwerkerk.

29. Buiten het dorp gaat u rechtsaf de Zwanenburgseweg in.

Als extra: deze weg in rijden tot Capelle, het bijna geheel verwoeste dorp dat niet meer opgebouwd mocht worden. Ga dan terug naar de Braamsweg (zie onder).

30. Ga de tweede weg links (Braamsweg) in en op het eind links de Nieuwe Noorddijkseweg in.

Op dit punt ziet u rechts het Diepe Gat, een overblijfsel van een dijkdoorbraak rond 1530.

31. Aan het einde van de weg gaat u links de Boterhoekseweg in.

32. U vervolgt de Stelweg oostwaarts en na de volgende bocht gaat u juist voor het water rechtsaf het bospad (fietspad) in (alternatief: rechtsaf de Stelweg op en bij de dijk linksaf naar de achterzijde).

(W) Het bos is na de watersnoodramp aangeplant met vele soorten snelgroeïende bomen en u kunt zien dat de omgeving, gevormd door de dijkdoorbraken van 1953, nu een aantrekkelijk natuurgebied is geworden. Vele soorten vogels vertoeven in het bos en op de kreken verblijven talloze watervogels en soms aalscholvers

33. Als u uit het bos komt gaat u via het parkeerterrein naar de achterzijde van de dijk en fietst aan de buitenzijde van de zeedijk oostwaarts langs de Oosterschelde.

(X) Afhankelijk van het getij ziet u de slikken, met vele foeragerende vogels, of het hoge water. Aan de overzijde ziet u het eiland Tholen, rechts daarachter Zuid-Beveland en achter de Zeelandbrug (Nederlands langste brug, meer dan 5 km) het eiland Noord-Beveland. Tijdens de watersnoodramp zijn mensen op een vlot hier het water opgespoeld naar de overzijde.

34. Bij de oprit links naar boven gaat u achter het restaurant (Y) langs.

35. Aan het einde van het pad links de Weg van de Buitenlandse Pers op

36. Voorbij de caissons gaat U het gele pad links naar het informatiepunt van het Watersnoodmuseum (A).

U bent terug waar u begon. We hopen dat u een plezierige tocht hebt gehad die u heeft getoond op welke manier alles is veranderd na de watersnoodramp.

U bent van harte uitgenodigd voor of na uw fietstocht het museum te bezoeken.

Denkt u eraan om onderweg geen rommel achter te laten!

Elk jaar zijn er op de tweede zaterdag van augustus de krekenwandel - en fietstochten:

Wandelen: 6 (ook voor mensen met een beperking) - 12 - 15 - 25 of 42 km en fietsen 26 of 42 km.

Watersnoodmuseum
01111 - 644382

Weg van de Buitenlandse Pers 5 4305 RJ Ouwkerk
www.watersnoodmuseum.nl

